

Wsparcie dla demokracji na Białorusi

Wybory prezydenckie na Białorusi w sierpniu 2020 r. odbyły się z rażącym naruszeniem wszystkich uznanych na szczeblu międzynarodowym standardów, demokratycznych zasad i wartości europejskich. Unia Europejska stoi po stronie milionów Białorusinów, którzy zdecydowali się przeciwstawić reżimowi Aleksandra Łukaszenki. Parlament Europejski będzie głosować nad projektem zalecenia w sprawie stosunków z Białorusią podczas drugiej październikowej sesji plenarnej.

Tło

Pomimo że niezależne badania pokazały zwycięstwo Swiatłany Cichanowskiej, białoruska Centralna Komisja Wyborcza [ogłosiła](#), że 9 sierpnia wybory prezydenckie wygrał Aleksandr Łukaszenka, zdobywając 80,1 % głosów. Otwarcie sfałszowane wyniki wyborów były powodem powszechnych pokojowych protestów, [brutalnie stłumionych](#) przez państwową milicję. Liderzy opozycji, w tym członkowie Rady Koordynacyjnej Cichanowskiej, zostali albo zmuszeni do wyjazdu, albo aresztowani. [Potajemna „inauguracja”](#) nowego mandatu prezydenckiego Łukaszenki, w obecności setek oficerów wojska, pokazała słabość reżimu i brak kontaktu ze społeczeństwem. Mając na względzie tę sytuację, UE weryfikuje obecnie swoje stosunki z [Białorusią](#).

Stanowisko Unii Europejskiej

UE wyraziła solidarność z Białorusinami. Na posiedzeniu [19 sierpnia Rada Europejska](#) stwierdziła, że UE nie uznaje wyników tych wyborów. Potępiła przemoc wobec protestujących i zaapelowała o natychmiastowe uwolnienie osób zatrzymanych oraz o dialog narodowy z udziałem wszystkich zainteresowanych stron. Wezwała rząd Białorusi do ochrony przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego przed arbitralnymi aresztowaniami i przemocą. Stwierdziła, że postępy osiągnięte w ostatnich latach w stosunkach dwustronnych są zagrożone, i oświadczyła, że jest gotowa nałożyć sankcje na odpowiedzialnych za przemoc, represje i sfałszowanie wyników wyborów. [Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa / Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej](#) oświadczył 24 września, że mandat, na który powołuje się Łukaszenka, nie ma żadnej legitymacji demokratycznej. Na posiedzeniu [1 października Rada Europejska](#) zezwoliła na nałożenie sankcji wobec 40 osób, bez Łukaszenki, i zachęciła Komisję do opracowania kompleksowego planu pomocy gospodarczej dla demokratycznej Białorusi. W [konkluzjach Rady z 12 października](#) potwierdzono [oświadczenia wysokiego przedstawiciela/wiceprzewodniczącego](#). Wyrażono w nich gotowość rozszerzenia zakresu nałożonych sankcji, które mogą objąć również Łukaszenkę. UE ograniczy współpracę dwustronną z władzami Białorusi i zwiększy współpracę z sektorem pozarządowym. W konkluzjach stwierdza się, że UE jest gotowa do znacznego zwiększenia swojego zaangażowania, w przypadku poprawy sytuacji.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

W dniu 21 września Swiatłana Cichanowska spotkała się z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego [Dawidem Sassolim](#) oraz z [Komisją Spraw Zagranicznych \(AFET\) i Podkomisją Praw Człowieka \(DROI\)](#). Jej rozmówcy wyrazili uznanie dla odwagi ludności Białorusi oraz potwierdzili swoje wsparcie. W [rezolucji](#) z 17 września Parlament potępił oszustwa wyborcze i przemoc wobec protestujących. Uznał Radę Koordynacyjną za tymczasową reprezentację narodu żądającego demokratycznych zmian na Białorusi i poparł szybkie zatwierdzenie unijnych sankcji, w tym w odniesieniu do Łukaszenki. W dniu 21 września komisja AFET przyjęła [sprawozdanie z projektem zalecenia](#) w sprawie stosunków z Białorusią. Popiera w nim ogólny kierunek działania UE, zaleca nieuznawanie Łukaszenki jako legalnego prezydenta Białorusi oraz wzywa tego ostatniego do pokojowego ustąpienia. Domaga się, aby w kompleksowym przeglądzie unijnej polityki wobec Białorusi skupić się zwłaszcza na unijnej pomocy dla społeczeństwa obywatelskiego i ludności Białorusi, natomiast zawiesić negocjacje w sprawie priorytetów partnerstwa między UE a Białorusią do czasu przeprowadzenia w tym kraju wolnych i uczciwych wyborów prezydenckich.

Zalecenia (art. 118 Regulaminu): [2020/2081\(INI\)](#); Komisja przedmiotowo właściwa: AFET; Sprawozdawca: Petras Auštrevičius (Renew Europe, Litwa).

